

Huvudman

Göteborgs kommun
grundskola@grundskola.goteborg.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola årskurs 1-9 Kärraskolan i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den **18 oktober 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande åtgärder mot kränkande behandling, elevers rätt till utbildning och disciplinära åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Åtgärder mot kränkande behandling

1. Se till att rektor vid minst ett tillfälle innan den 11 oktober 2024 klargör att all personal ska motverka kränkande behandling av elever genom att agera då en elev utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen eller den som huvudmannen utser ska dokumentera när informationen lämnats och på vilket sätt den getts. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (1 kap. 5 §, 2 kap. 34 §, 5 kap. 6 § och 6 kap. 5 § skollagen, Lgr 22, 2.1 Normer och värden).

2. Se till att rektor vid minst ett tillfälle innan den 11 oktober 2024 klargör skyldigheten för all skolpersonal, att de vid kännedom om att en elev anser sig utsatt för kränkande behandling ska göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen eller den som huvudmannen utser ska dokumentera när informationen lämnats och på vilket sätt den getts. Dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § och 6 kap. 10 § skollagen).
3. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektor. Rektor ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 13 maj till 11 oktober 2024. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

Elevers rätt till utbildning

4. Se till att säkerställa att rektor anmäler till huvudman när en utredning av elevers upprepade eller längre frånvaro inleds. Dokumentation på vilket sätt detta har skett ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen).

Disciplinära åtgärder

5. Se till att rektor vid minst ett tillfälle innan den 11 oktober 2024 klargör för all skolpersonal att vidtagande av en disciplinär åtgärd i form av utvisning ur undervisningssal ska dokumenteras skriftligt av den som genomför åtgärden. Huvudmannen eller den som huvudmannen utser ska dokumentera när informationen lämnats och på vilket sätt den getts. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § och 5 kap. 7 och 24 §§ skollagen).
6. Se till att disciplinära åtgärder som vidtas enligt 5 kap. 7 § skollagen, dvs. utvisning ur undervisningslokalen, dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. En redogörelse för hur många disciplinära åtgärder enligt 5 kap. 7 § skollagen, som genomförts under perioden 13 maj till 11 oktober 2024 ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 7 och 24 §§ skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Göteborgs kommun en anmärkning avseende brister rörande extra studietid. Göteborgs kommun ska senast den **18 oktober 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är

nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen avslutar också ärendet i delar av området trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling. Vilka framgår nedan under rubriken "Områden utan konstaterade brister".

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:10007) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Kärraskolan i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Kärraskolan följer gällande bestämmelser om trygghet, studiero och arbetet mot kränkande behandling, extra anpassningar och särskilt stöd samt elevers rätt till utbildning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektorer och rektor samt lektionsobservationer mellan den 21 och 28 februari 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, så som plan mot kränkande behandling, ordningsregler, elevunderlag rörande elever i behov av stöd, elevunderlag avseende händelser där elever stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse samt elevunderlag avseende elevers upprepade eller längre frånvaro. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Agera mot kränkande behandling

Elever berättar att det förekommer kränkningar mellan elever på skolan och ger exempel på både fysiska och verbala kränkningar. Förutom vanliga svärord kan de verbala kränkningarna vara rasistiska, homofoba och kroppskommentarer. Några elever säger att nivån på svärorden har höjts och att det finns 6-åringar som säger fula ord. Lärare på lågstadiet och biträdande rektor för lågstadiet berättar att det bland de yngre eleverna finns grupper av elever som har ett språkbruk som inte är okej och att de rasistiska påhoppet har krupit ner i åldrarna. Elever uppger att lärarna ofta pratar om elevernas språkbruk med eleverna. Lärare på mellan- och högstadiet uppger att det finns en viss rasism och att det "är en sådan kultur", där lärarna upplever sig jobba i motvind när de tar upp frågorna.

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorer framgår det att det finns olika uppfattningar om huruvida skolans personal agerar då en elev utsätts för kränkande behandling eller inte. Elever berättar att det ibland händer att lärare ignorerar bråk. Andra elever uppger att inte alla lärare reagerar på taskiga saker. Vissa lärare tar tag i det direkt, men det gör inte alla lärare. Men om det är rasistiska ord eller grövre ord så reagerar lärare, berättar elever vidare. Lärare för årskurserna F-3 uppger att de på det stora hela tycker att de agerar med ett gemensamt förhållningssätt som de är överens om. Lärare för F-3 berättar att de varit på konferenser och diskuterat hur de ska göra. Det har också införts en stående punkt avseende kränkande behandling, vid trygghetsgruppens möten. Elevhälsan för F-3 uppger att lärare för F-3 agerar i situationer där kränkningar sker.

Lärare för årskurserna 4-9 uppger initialt under intervju att de aldrig låter bli att agera på kränkningar. När inspektören berättar för lärarna om vad eleverna tidigare har uppgett i intervju om skojbråk och grova ord som de säger till varandra samt att eleverna också sagt att det är skillnad kompisar emellan, så svarar lärare att de har nolltolerans. En lärare uppger dock att hen ibland går i högstadiets lokaler och så fort hen hör något så reagerar hen men läraren berättar också att det finns lärare som väljer att vända bort huvudet och inte höra precis som många lärare väljer att inte skriva anmälan. Flera andra lärare håller med om att vissa lärare vänder bort huvudet och väljer att inte se eller höra. En lärare uppger att det finns lärare som inte agerar och flera andra lärare instämmer i det. En lärare berättar vidare om en situation i matsalen och uppger att det endast var tre lärare utav tolv som reagerade.

Biträdande rektor för årskurs 4-6 har inte hört talas om att lärare inte skulle agera och biträdande rektor för 7-9 ställer sig frågande till att lärare inte reagerar på kränkande behandling, även om biträdande rektor för 7-9 vet att när det gäller mobilfri skola, där har lärarna inte ett gemensamt förhållningssätt, där agerar lärarna olika. Rektor uppger att det kan finnas någon personal som väljer sina strider avseende att agera på kränkningar och att det också beror på graden av kränkning. Majoriteten agerar, uppger rektor vidare, men enskilda kan nog ibland bedöma saker som mindre allvarliga.

Anmäla kränkande behandling

Elever berättar att det är eleverna som säger ifrån om att kränkingsanmälan behöver göras. Några elever säger att de aldrig har hört att en lärare sagt att det ska göras en anmälan. Lärare i årskurserna F-3 uppger att de tror att det sker kränkningar som inte blir anmälda. Anledningen till att anmälningar inte görs är brist på tid, det är många klick och steg att utföra för att göra en anmälan, säger dessa lärare. Lärare i årskurserna 4-6 och 7-9 uppger att det inte finns en chans att anmäla allting. Det tar tid att dokumentera det i systemet och då undviker man det, även om ledningen vill ha det dokumenterat. Biträdande rektorer uppger att lärare klagar på verktyget för att anmäla kränkningar, att det är konstigt och tar för lång tid. En biträdande rektor uppger att lärarna som hen har ansvar för har blivit bättre på att anmäla och är på väg på rätt håll, men att det kan slinka igenom saker som inte anmäls och att personalen då säger att det handlar om brist på tid. En biträdande rektor säger att det finns en skillnad mellan hur lärarna rapporterar. Vissa tar upp allt medan det, för andra lärare, mer sällan kommer in anmälningar. Samma biträdande rektor tror att det kan ha att göra med att lärarna inte har någon gemensam syn.

Rektor uppger att hen håller med lärarna i det de säger, att det finns kränkningar som är konflikter som inte anmäls. Rektor uppger vidare att hen tror att det funnits personer från förvaltningen som gått igenom vad en kränkning är och hur man rapporterar. Rektor uppger att hen tror att det finns en rädsla för att utredningen blir permanent i ett digitalt system och att man får ta ansvar på ett annat sätt. Man måste bl.a. bedöma om det var en kränkning eller inte och motivera varför. Man måste också vara duktig på lagen. Det tycker rektor är problematiskt, uppger rektor vidare och säger att det viktigaste är ju hur skolan agerar kring något snarare än att bedöma om det var en kränkning eller inte.

Av inkommen dokumentation över anmälningar och utredningar av kränkande behandling framgår att skolpersonal utreder händelser som anmäls genom samtal med de inblandade samt vidtar åtgärder med anledning av händelserna bland annat i form av samtal med elever och vårdnadshavare. Av dokumentation samt av intervjuer med skolpersonal framkommer vidare att anmälningar anmäls vidare till huvudmannen.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår det att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden

Av Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i personals agerande vid kännedom om att det förekommer kränkningar på skolan.

Tillsynen visar att det förekommer ett oacceptabelt språk och verbala kränkningar bland elever under skoltid utan att personal alltid agerar. Att det på skolan saknas ett gemensamt förhållningssätt där all skolpersonal arbetar för att motverka kränkande behandling genom att agera vid kränkande behandling, är en brist.

Skolinspektionens utredning visar också att personal inte alltid anmäler till rektor då en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. För det fall personal

underlåter att anmäla när en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling medför detta att alla kränkningar inte kommer till rektors och huvudmannens kännedom och att huvudmannen därmed inte kan ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Vad gäller skyldigheten att starta utredningar om kränkande behandling för de anmälningar som skett, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling samt tillse att en anmälan om kränkande behandling görs till huvudmannen, framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Elevers rätt till utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsa, biträdande rektorer och rektor framgår att det finns elever med en upprepad eller längre frånvaro. Elevhälsan uppger att det är lärarna som gör frånvaroutredningar. När elevhälsan kopplas in anmäls det till huvudmannen om det inte redan har gjorts.

Huvudmannen har inkommit med en förteckning över elever som har haft upprepad eller längre frånvaro innevarande läsår. Av förteckningen framkommer att skolan har vidtagit utredningar gällande frånvaro för flera elever med upprepad eller längre frånvaro, för det fall detta inte varit obehövt, samt att utredningar har skett i samråd med elev, elevens vårdnadshavare och elevhälsan. Vidare framgår att för flertalet elever nämnda i förteckningen har frånvaron inte anmälts till huvudmannen i samband med att en utredning om en elevs frånvaro har inletts.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från grundskolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med elevers upprepade eller längre frånvaro.

Tillsynen visar att elevers frånvaro utreds, om det inte är obehövt, och att utredning om frånvaro genomförs i samråd med elev, elevs vårdnadshavare och

elevhälsa. Även om elevhälsan uppger att en anmälan sker till huvudman senast i samband med att de kopplas in så visar tillsynen, vilket framgår av ingiven dokumentation, att rektorn i flertalet fall inte har anmält till huvudman i samband med att en utredning om frånvaro har inletts. Enligt bestämmelsen ska rektorn anmäla frånvaro till huvudmannen när utredning har inletts. Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för att elevers rätt till utbildning tillgodoses och ska säkerställa att relevanta åtgärder vidtas i ett tidigt skede.

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever och skolpersonal framkommer att det i flera årskurser finns elever som har ett ordningsstörande beteende. Skolinspektionen har i samband med tillsynen begärt in en förteckning över händelser som lett till en disciplinär åtgärd utifrån skollagens femte kapitel med anledning av att en elev stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, för höstterminen 2023 samt innevarande vårtermin. Av inskickad förteckning framgår att det har förekommit 13 sådana händelser, vilka har lett till disciplinära åtgärder i form av skriftliga varningar, avstängningar samt tillfälliga omplaceringar inom enheten. Vidare framgår att de disciplinära åtgärder som vidtagits, har föregåtts av utredning och att det finns dokumentation gällande samtliga disciplinära åtgärder som finns angivna i förteckningen. Skolinspektionen har även tagit del av dokumentation för ett par elever vari framgår att samråd har skett med vårdnadshavare.

Av intervjuer med elever framgår att lärare ibland visar ut elever ur klassrummet. Elever berättar att vissa lärare skickar ut elever för att få ordning i klassrummet. Några elever berättar att utvisning används och att man inte vet när man ska komma tillbaka till klassrummet. Några lärare berättar att utvisning används sällan och då i extremfall. Andra lärare uppger att det sker mer frekvent, snarare veckovis än månadsvis. Biträdande rektor för årskurs 4-6 uppger att hen vet att elever blivit utvisade om de stört upprepade gånger. Biträdande rektor för årskurs 7-9 uppger att utvisning förekommer om än sällan.

På fråga från Skolinspektionen om hur utvisningar dokumenteras uppger en lärare att om hen tvingas be elever gå ut så hör hen av sig till vårdnadshavare eller till mentor. Biträdande rektorer uppger att lärarna ofta ringer eller mejlar hem om en elev blivit utvisad. Biträdande rektorer berättar vidare att de tror att lärare dokumenterar utvisning i sina lärarkalendrar, för att ha koll inför utvecklingssamtal. I övrigt tror de biträdande rektorerna inte att utvisning dokumenteras. Rektor uppger att det finns dokumentationskrav för utvisning och att inte alla lärare vet det. Och även för de som vet det, så tror rektor att det förekommer att lärare fuskar med det. Det är inget som hen har hunnit ta tag i tillägger rektorn.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår bland annat att personal får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål.

Av 5 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att lärare i grundskolan får visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller handledaren.

Av 5 kap. 9-10 §§ skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektorn se till att det startas en utredning där saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Vidare ska rektorn, med utgångspunkt i vad som framkommit vid en utredning se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår bland annat att om en disciplinär åtgärd vidtagits enligt 7§, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med dokumentation av vidtagna disciplinära åtgärder.

Tillsynen visar att det förekommer att lärare använder utvisning ur undervisningslokal som en disciplinär åtgärd men att åtgärden inte dokumenteras i enlighet med författningarnas krav. Vidare framgår av Skolinspektionens utredning att alla lärare inte har kännedom om att disciplinära åtgärder i form av utvisning ur undervisningslokal ska dokumenteras vilket också är en brist.

Vad gäller skyldigheten att starta utredningar vid behov gällande elever som stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, vidta åtgärder med anledning av vad utredningen visar samt samråda med vårdnadshavare i samband med utredning framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar också att det för de disciplinära åtgärderna avstängning och skriftlig varning fattats beslut i enlighet med författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Göteborgs kommuns verksamhet vid Kärraskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller åtgärder mot kränkande behandling, elevers rätt till utbildning och disciplinära åtgärder. Det finns därför skäl att förelägga Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har begärt in elevscheman för årskurserna 4-9. Av dessa framgår det att eleverna i årskurs 4, 6, 7, 8 och 9 erbjuds 40 minuter och eleverna i årskurs 5 erbjuds 45 minuter extra studietid per vecka. Den extra studietiden är i schemana benämnd KV – Kunskapsverkstan. Biträdande rektorer och rektor bekräftar i intervju att eleverna har extra studietid enligt till Skolinspektionen inskickade elevscheman och att det sett likadant ut sedan rektor började tjänsten på skolan i september.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår det att elever i årskurs 4-9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns vissa brister i skolenhetens arbete med att erbjuda eleverna extra studietid i årskurs 4-9. Tillsynen visar att elever i årskurs 4-9 inte erbjuds extra studietid i enlighet med författningarnas krav, det vill säga minst två timmar per vecka.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Utredningen visar att Göteborgs kommuns verksamhet vid Kärraskolan inte fullt ut uppfyller författningarnas krav vad gäller extra studietid. Mot bakgrund av att eleverna dock erbjuds viss extra studietid, men inte fullt ut i den omfattning författningarna kräver, bedöms bristen som mindre allvarlig och Skolinspektionen finner därför skäl att tilldela Göteborgs kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Elever och lärare berättar och ger exempel på extra anpassningar som görs för skolans elever, såsom att skriva på dator istället för på papper, att ha en stressboll, extra förklaring och bildstöd. Lärare berättar att när extra anpassningar inte räcker, så hör lärarna av sig till elevhälsan eller till biträdande rektor, det kan vara via mejl eller V-klass, eller när elevhälsan kommer till arbetslagen. En dialog förs mellan lärarna och elevhälsan om vilka extra anpassningar som kan göras. De extra anpassningarna utvärderas och justeras. Elevhälsan och lärare uppger att lärarna ska arbeta med extra anpassningar ett antal veckor och månader. Om det inte räcker så samlar elevhälsan in information från flera håll, för att se vilka svårigheter eleven har i ämnen, samtal genomförs med eleven, avstämning görs med mentor och andra lärare i arbetslaget. Samtal med vårdnadshavare görs också. Därefter bestäms det om en pedagogisk utredning behövs. Biträdande rektor tar därefter beslut om det ska startas en utredning om särskilt stöd. En biträdande rektor uppger att från det att beslut fattats om utredning, så tar det några veckor, ibland upp till en månad innan utredningen startar. Elevhälsa och biträdande rektorer uppger också att efter att skolan nu arbetat ikapp en lista med utredningar som behövde göras, så kan en utredning nu starta innevarande vecka. Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram för några elever där utredning om särskilt stöd har gjorts. Åtgärdsprogrammen innehåller bland annat information om vilka åtgärder som ska vidtas grundat på vilket behov, vem som är ansvarig samt hur åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår det att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår det att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för

den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Göteborgs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Trygghet, studiero och arbetet mot kränkande behandling

Som ovan framkommit har Skolinspektionen funnit vissa brister inom aktuellt område. Nedan redovisas omständigheter och Skolinspektionens bedömning avseende övriga delar inom aktuellt område.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Trygghet och studiero

Av intervjuer med elever framgår att de flesta elever känner sig trygga i skolan. Flera elever uppger att det ibland inte känns så tryggt på rasterna eftersom det uppstår mycket bråk då. Lärarna uppger att deras uppfattning är att eleverna känner sig trygga, vilket också har framgått av de trygghetsenkäter som eleverna har svarat på. Elevhälsan för F-3 uppger att eleverna överlag känner sig trygga, även om det kan dyka upp konflikter.

Elever berättar att de kan koncentrera sig på lektionerna, om än inte hela tiden. Lärare uppger att eleverna kan koncentrera sig på lektionerna, även om det finns undantag. Lärare uppger vidare att det kan skilja sig i studiero och att det finns pass där man får arbeta mycket med studieron. Lärare berättar att klassregler går

igenom tidigt i elevernas utbildning och att man introducerat Pax¹ – där eleverna blir medvetna om sitt eget handlande. Lärare berättar vidare att de suttit tillsammans och jobbat med struktur och rutiner för studiero, exempelvis hur uppstarter ska göras och lektionsdesign. De åtgärder som görs avseende studiero utvärderas tillsammans med eleverna, berättar lärare vidare.

Biträdande rektor för årskurserna F-3 uppger att eleverna kan koncentrera sig. Det finns extra personal i de klasserna. Det finns också grupprum, så att elever kan gå undan. Då blir det studiero för resten av klassen, berättar biträdande rektor för F-3 vidare. Biträdande rektor för årskurserna 4-6 uppger att generellt är det studiero i de klasserna inom ett normalspektrum. Extra anpassningar och disciplinära åtgärder arbetar man med i klasserna, uppger biträdande rektor för 4-6 vidare. Biträdande rektor för årskurserna 7-9 uppger att det är en blandad kompott avseende studieron. Det är inte total studiero överallt, men rektor har tillsammans med pedagogerna börjat försöka komma tillrätta med det.

Rutiner för hantering av mobiltelefoner m.m. samt ordningsregler

Skolinspektionen har tagit del av skolans skriftliga ordningsregler och rutin för hantering av mobiltelefoner som båda är beslutade av rektor. Eleverna berättar att det finns ordningsregler och några elever berättar att lärarna ser över reglerna och gör nya regler. Någon elev berättar att eleverna var med och gjorde regler i årskurs 4. Lärarna berättar att skolan har övergripande ordningsregler som går igenom med elever och vårdnadshavare i början av läsåret. Lärarna berättar vidare att på klassråden en gång i månaden så kan reglerna ibland tas upp. Eleverna berättar vidare att de måste lämna in mobilerna varje dag och att det finns rutiner för hur skolan får ta hand om mobilerna. Eleverna uppger att även om inte alla elever lämnar in mobilerna, så är det ingen som stör någon annan elev med sin mobil. I samband med Skolinspektionens observationer ses inte någon mobil utgöra ett störande moment.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2023/2024. Planen innehåller en översikt av de åtgärder som skolan bedömer behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen innehåller en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur åtgärder har genomförts under föregående år. Av planen framgår att eleverna är delaktiga i planen genom klassråd, elevråd och berörda lektioner. Av planen framgår också exempelvis att elevrådet tillsammans med skolledning och trygghetsteam gör en årlig trygghetsvandring. Lärarna uppger att den trygghetsenkät som genomförs,

¹ Pax är en metod för att arbeta med studiero och trygghet i klassrummet, [Pax i skolan - Socialstyrelsen](#) (hämtad 2024.04.16)

säkert ligger till grund för planen. Eleverna uppger att de inte har hört talas om plan mot kränkande behandling, men flera elever uppger att de har elevråd, att någon elev från varje klass är med i elevrådet och att eleverna i samband med elevråd bland annat pratar om trygghet och vad skolan kan göra bättre. Elever berättar också att de flera gånger har svarat på trygghetsenkäter.

Rättslig reglering

Trygghet och studiero

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Rutiner för hantering av mobiltelefoner m.m. samt ordningsregler

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår det att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Plan mot kränkande behandling

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår det att planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens intervjuer med elever, lärare och biträdande rektorer framgår det att det inte alltid råder studiero på skolan. Av utredningen framgår det dock att det pågår ett aktivt arbete för att skapa studiero. Skolinspektionen bedömer

därmed att det av ovan redovisade omständigheter inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området studiero. Ärendet ska därför avslutas i denna del. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte heller annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller de övriga områden som anges. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

På Skolinspektionens vägnar

X Linda Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Linda Lundberg

X Eva Hansson

Föredragande
Signerat av: Eva Hansson

I ärendets slutliga handläggning har även Fia Rosholm medverkat.